

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
ректор Волинського національного
університету імені Лесі Українки

_____ Анатолій ЦВОСЬ

«09» квітня 2024 р.

Протокол № 5

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ІСПИТУ

**ДЛЯ УЧАСТІ У КОНКУРСНОМУ ВІДБОРІ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

на основі раніше здобутих рівнів вищої освіти бакалавра (НРК 6),
магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (НРК 7)

**ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – 035.043 ФІЛОЛОГІЯ (ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА
ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – НІМЕЦЬКА)**

освітньо-професійна програма – МОВА І ЛІТЕРАТУРА (НІМЕЦЬКА).

ПЕРЕКЛАД

Пояснювальна записка

Програма розрахована на осіб, які вступають на I курс навчання для здобуття освітнього ступеня «магістр» спеціальності 035 – Філологія (Мова і література (німецька). Переклад) факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки, на основі раніше здобутих рівнів вищої освіти бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Вступний іспит проводиться у формі **комп'ютерного тестування**.

Вступні **тестові завдання** спрямовані на перевірку мовної компетенції абітурієнта з урахуванням вмінь та навичок, якими повинен володіти абітурієнт, який здобув освітній ступінь «Бакалавр», «Магістр», а саме:

- використовувати навички усного та писемного мовлення німецькою мовою на рівнях В 1 та В 2;
- застосовувати базові знання з теоретичного та загального мовознавства ;
- практично застосовувати теоретичні основи курсу лексикології та методи лексикологічних досліджень;
- орієнтуватися в перекладознавстві та історії, проблематиці та актуальних напрямках німецької літератури;
- застосовувати різні стилістичні засоби німецької мови як певної системи;
- орієнтуватися в існуючих концепціях з теорії граматики у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці;
- орієнтуватися в лінгвокультурних реаліях, пов'язаних із сучасним станом розвитку Німеччини та німецькомовних країн.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ

Вступне випробування проходить у формі комп'ютерного тестування. Тестові завдання включають питання з основної іноземної (німецької) мови та теоретичних дисциплін, які вивчалися протягом I – IV курсів, зокрема: перекладознавчий аналіз тексту, теоретична граматики, лексикологія сучасної німецької мови, лінгвокраїнознавство німецької мови, сучасна література Німеччини, стилістика сучасної німецької мови.

Основна іноземна (німецька) мова

Питання з дисципліни «Основна іноземна (німецька) мова» відображають навички володіння німецькою мовою, аналізу наукової літератури з актуальних проблем лінгвістики.

Морфологія

1. *Артикль*. Кожен німецький іменник супроводжується особливим службовим словом – артиклем. Вживання неозначеного (ein, ein, eine) і означеного (der, die, das, die Pl.) артиклів. Відсутність артикля. Відмінювання означеного та неозначеного артикля.
2. *Іменник*. Рід, число іменників. Відмінювання іменників. Відмінювання власних назв. Утворення множини.
3. *Прикметник*. Прикметник у реченні. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників.
4. *Числівник*. Кількісні, порядкові, дробові числівники, їх утворення. Визначення часу за годинником.
5. *Займенник*. Особові, присвійні, вказівні, зворотні займенники. Безособовий займенник *es*. Неозначений займенник *man*.
6. *Дієслово*. Особова та неособова форми дієслова. Правильні та неправильні дієслова. Сміслові, зворотні, допоміжні та модальні дієслова. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Наказовий спосіб. (Imperativ). Умовний спосіб. (Konjunktiv). Система дієслівних часів: Präsens, Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur. Правила узгодження часів. Утворення дієслівних форм в пасивному стані (Passiv). Інфінітивні конструкції та інфінітивні групи (Infinitivkonstruktionen und Infinitivgruppen). Дієприкметник (Partizip II).
7. *Прислівник*. Ступені порівняння прислівників. Займенникові прислівники.
8. *Прийменник*. Вживання прийменників. (Präpositionen mit dem Akkusativ, dem Dativ, dem Genitiv, dem Dativ und dem Akkusativ).
9. *Сполучник*. Найбільш уживані сурядні й підрядні сполучники.

Лексичний матеріал

1. Persönliche Daten und Verhältnisse (Charaktermerkmale und äußere Erscheinung von Personen, Auskünfte über berufliche Tätigkeit, Ausbildung oder Studium u. Ä.)
2. Wohnen, Umwelt (die Beschreibung der Ausstattung von Räumen, Erkenntnisse über den Menschen und seine Umwelt u. Ä.)
3. Tägliches Leben, Arbeit (die Charakterisierung von Lebens- und Arbeitsgewohnheiten, die Beschreibung von Verantwortlichkeiten u. Ä.)
4. Freizeit, Unterhaltung (Erläuterungen zu intellektuellen und künstlerischen

- Interessen, die Beschäftigung mit den Massenmedien, Kino, Ausstellungen; Sport u. Ä.)
5. Reise (öffentliche und private Verkehrsmittel, Urlaub, Unterbringung, Tourismus u. Ä.)
 6. Beziehungen zu anderen Menschen, Kultur, Tradition (das Verhältnis der Geschlechter und der Generationen zueinander, Konventionen des sozialen Umgangs u. Ä.)
 7. Gesundheit und Hygiene (Fragen der gesunden Lebensweise, der medizinischen Versorgung, Versicherungen u. Ä.)
 8. Erziehung, Ausbildung, Lernen (Schulbildung, Erziehung, Berufsqualifikation, private und öffentliche Bildungsinstitutionen u.Ä.)
 9. Konsum, Handel (Konsumverhalten, Infrastruktur, gesetzliche Regelungen u. Ä.)
 10. Ernährung (gesunde Nahrungsmittel, Ernährung der Weltbevölkerung u. Ä.)
 11. Dienstleistungen (Umgang mit Telekommunikation u. Ä.)
 12. Orte (die Spezifizierung von regionalen Besonderheiten, Landschaften u. Ä.)
 13. Sprache, Kommunikation (Spracherwerb, Fremdsprachen, moderne Technologien der Kommunikation u. Ä.)
 14. Klima (lokales und globales Klima, Klimaveränderungen u. Ä.)
 15. Medien im Alltag (Computer, Internet und seine Dienste, Smartphone, Apps, soziale Netzwerke, die andere Seite der Medaille, Vor- und Nachteile des Internets, Cybermobbing u. Ä.).

Література

1. Buscha A., Szita S. u. a. A Grammatik. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau A1-A2. Leipzig : Schubert Verlag, 2010.
2. Buscha A., Szita S. u. a. B Grammatik. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1-B2. Leipzig : Schubert Verlag, 2011.
3. Dreyer H. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. Ismaning : Max Hueber Verlag, 2000.
4. Fandrych Ch., Tallowitz U. Klipp und Klar. Übungsgrammatik. Grudstufe. Deutsch in 99 Schriften. Stuttgart : Ernst Klett Sprachen, 2000.
5. Glotz-Kastanis, Tippmann D. Sprechen. Schreiben. Mitreden. Ein Übungsbuch zum Training von VORTRAG und AUFSATZ in der Oberstufe. Athen : CHR. KARABATOS Verlag, 2008.
6. Hering A., Matussek M., Perlmann-Balme M. EM Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. Ismaning : Hueber Verlag, 2002.
7. Hilpert S., Niebisch D. u.a. Schritte 3 international. Kursbuch + Arbeitsbuch. Ismaning : Max Hueber Verlag, 2006.
8. Hilpert S., Kerner M. u.a. Schritte 4 international. Kursbuch + Arbeitsbuch. Ismaning : Hueber Verlag, 2007.
9. Hilpert S., Kalender S. u.a. Schritte 5 international. Kursbuch + Arbeitsbuch. Ismaning : Hueber Verlag, 2007.
10. Hilpert S., Robert A. u.a. Schritte 6 international. Kursbuch + Arbeitsbuch. Ismaning : Hueber Verlag, 2008.
11. Koithan U., Schmitz H., Sieber T., Sonntag R. Aspekte neu. Mittelstufe Deutsch. Arbeitsbuch B2 mit Audio-CD. München : Klett-Langenscheidt GmbH, 2017.

12. Reimann M. Grundstufen-Grammatik für Deutsch als Fremdsprache. Erklärungen und Übungen. Ismaning : Hueber Verlag, 2010.

13. Schwalb S., Weers.- Ismaning D. EM Abschlusskurs. Kursbuch. : Hueber, 2008.

Теоретична грамати́ка німецької мови

Питання з дисципліни «**Теоретична грамати́ка німецької мови**» охоплюють існуючі концепції з розвитку теорії граматики. Студент повинен **вміти** орієнтуватись і виразити свій власний підхід до існуючих теорій та концепцій з теорії граматики у вітчизняній та зарубіжній лінгвістичній теорії; демонструвати термінологічний апарат сучасної грамати́чної теорії, що є органічним відображенням термінологічного корпусу загальної лінгвістичної теорії.

Література

1. Белозьорова Ю. С. Теоретична грамати́ка німецької мови. Запоріжжя : ЗНУ, 2007.

2. Харитоновна І.І. Теоретична грамати́ка німецької мови. Київ, 1976.

3. Brinker K. Linguistische Gesprächsanalyse. Eine Einführung. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 1989.

4. Brinker K. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2001.

5. Engel U. Deutsche Grammatik. 2., verbesserte Auf. Heidelberg : Groos, 1988.

6. Engel U. Syntax der deutschen Gegenwartssprache. Erich Schmidt Verlag., 2. überarb. Auflage. Berlin, 1982.

7. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Leipzig, 1988.

8. Paul H. Deutsche Grammatik : [in 5 Bd.] Halle/Saale : Max Niemeyer, 1957.

Лексикологія сучасної німецької мови

Питання з дисципліни «**Лексикологія сучасної німецької мови**» охоплюють відомості про словниковий склад німецької мови. Студент повинен **продемонструвати** знання з теоретичних основ курсу лексикології, методів лексикологічних досліджень. Практичні вміння полягають у порівнянні лексичних явищ з схожими лексичними явищами української мови, застосуванні набутих теоретичних знань до лексичного аналізу тексту.

Література

1. Огуй О. Д. Лексикологія німецької мови. Вінниця: Нова книга, 2003.

2. Barz I. Wortbildung – praktisch und integrativ: ein Arbeitsbuch. Frankfurt am Main: Lang, 2007.

3. Bulyk W. N. Die Geschichte der deutschen Sprache. K., 1983.

4. Donalies E. Die Wortbildung des Deutschen: ein Überblick. Tübingen: Narr, 2005.

5. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre. [5. Auflage, durchges. und erg.]. Berlin: E. Schmidt Verlag, 2006.

6. Fleischer W. Deutsche Phraseologie. Leipzig, 1986.

7. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 2007.

8. Motsch W. Deutsche Wortbildung in Grundzügen. Berlin: de Gruyter, 2004.

Стилістика німецької мови

Питання з дисципліни «Стилістика німецької мови» охоплюють основні методологічні та лінгвістичні основи стилістики як теоретичної науки; принципи організації і функціонування стилістичних засобів німецької мови як певної системи. Студент повинен *вміти* визначити зв'язки стилістики з лінгвістикою тексту; проявити свідомий відбір студентами стилістичних ресурсів сучасної німецької мови та використовувати їх у мовленнєвій діяльності.

Література

1. Іваненко С. М. Інтерпретація тексту. Київ. 1998.
2. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу: літературознавчі проєкції. Тернопіль : РВВТНПУ. 2006.
3. Brinker K. Linguistische Gesprächsanalyse. Eine Einführung. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 1989.
4. Brinker K. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2001.
5. Dressler W. Einführung in die Textlinguistik. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1992.
6. Fleischer W. Stilistik der deutschen Sprache. Frankfurt am Main, 1993.
7. Henne H. Einführung in die Gesprächsanalyse. Berlin, New York: de Gruyter, 1995.
8. Ivanenko S. Linguostilistische Analyse des Textes. Kyjiv, 1998.
9. Sanders W. Linguistische Stilistik. Grundzüge der Stilanalyse sprachlicher Kommunikation. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1993.

Лінгвокраїнознавство

Питання з дисципліни «Лінгвокраїнознавство» відображають лінгвокультурні реалії, пов'язані з сучасним станом розвитку Німеччини та німецькомовних країн. Студент повинен *продемонструвати* базові лінгвістичні знання про особливості німецькомовних реалій, певний рівень лінгвокультурологічної компетенції через актуалізацію, відбір, пояснення та систематизацію мовних одиниць – реалій життя носіїв німецької мови. Студент повинен вміти спілкуватись на лінгвокультурологічну тематику, визначену курсом, у плані актуалізації мовних одиниць-реалій; аналізувати лінгвокраїнознавчі тексти у лінгвокультурологічному та мовному аспектах.

Література

1. Гінка Б. Was ist typisch Deutsch? Stereotype und Realität. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2004.
2. Гусєва П. Т., Гоголева Г. В. Streiflichter aus Deutschland. Ein Lehrbuch für Schüler. Харків : Веста : Ранок, 2003.
3. Євгененко Д. А. Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн. Вінниця : Нова книга, 2008.
4. Kilimann A., Kotas O., Skrodzki J. 45 Stunden Deutschland. Orientierungskurs. Politik. Geschichte. Kultur. Stuttgart : Klett Verlag, 2012.

5. Gaidosch U. Zur Basiswissen Deutschland. Hueber Verlag. 2013.
6. Pilaski A. Entdeckungsreihe D-A-CH. Kursbuch zur Landeskunde. Langenscheidt. 2011.

Сучасна німецька література

Питання з дисципліни «Сучасна німецька література» відображають процеси розвитку світової літератури, окремих національних літератур. Студент повинен *продемонструвати* знання основних течій, напрямків, феноменів, постатей і творів сучасної німецької літератури; творчого шляху окремих письменників; особливостей естетичного розвитку і суспільної свідомості Німеччини; базових літературознавчих термінів, необхідних для інтерпретацій художнього твору і його місця та значення у світовому літературному процесі. Студент повинен *вміти* визначати етапи і тенденції розвитку німецькомовної літератури; пов'язувати події художнього твору з історичними подіями Німеччини; встановлювати співвідношення художнього твору та стилю літературного напрямку або течії в межах німецькомовної літератури; аналізувати і давати оцінку естетичної своєрідності того чи іншого твору німецькомовної літератури.

Література

1. Мізін К. І. Історія німецької літератури (від початків до сьогодення) : навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). Вінниця: НОВА КНИГА, 2006.
2. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики: штудії з історії нім. л-ри XVIII – XIX ст. К. : Києво-Могилян. Акад., 2013.
3. Fiskova S. Geschichte der deutschen Literatur in Perioden, Entwicklungsrichtungen. Ideen. Namen: Methodisches Handbuch. Львів: ПАІС, 2003.
4. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст. : іст.-естет. нарис. К. : Києво-Могилянська академія, 2007.
5. Balzer B., Martens V. Deutsche Literatur in Schlaglichtern. Mannheim-Wien-Zürich : Meyers Lexikonverlag, 1990.
6. Beutin W. Deutsche Literaturgeschichte: von den Anfängen bis zur Gegenwart. Stuttgart: Metzler, 2008.
7. Brauneck M. Autorenlexikon deutschsprachiger Literatur des 20. Jahrhunderts. Reinbek bei Hamburg : Rowohlt Taschenbuch Verlag GmbH, 1995.
8. Brenner J. P. Neue deutsche Literaturgeschichte: vom «Ackermann» zu Günter Grass. Tübingen: de Gruyter, 2011.
9. Forster H. Deutsche Literaturgeschichte. Band 11. München, 1995.
10. Forster H. Deutsche Literaturgeschichte. Band 12. München, 1995.
11. Rotzer H.G. Geschichte der deutschen Literatur. 2., veränderte und erweiterte Auflage. Bamberg: CC Buchners Verlag, 2010.

Теорія і практика перекладу

Питання з дисципліни «Теорія і практика перекладу» охоплюють

сучасні теорії дисциплін, які студенти вивчали протягом навчання, необхідних для практичного застосування під час усного чи письмового перекладу з метою формування специфічної компетенції перекладача, яка передбачає належний рівень володіння німецькою мовою та лінгвокраїнознавчою інформацією.

Література

1. Верба Г. Г., Гетьман З. О. Підручник з перекладознавства: підруч. для студ. вищ. навч. закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013.
2. Іваненко С. М. Інтерпретація тексту. Київ, 1998
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Вища школа, 1982.
4. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу: літературознавчі проєкції. Тернопіль : РВВТНПУ, 2006.
5. Потніцева Т. М., Пічугіна Т. Є., Гавриленко Є. В., Левченко О. В. Посібник до вивчення курсу «Проблеми перекладу художнього тексту». Дніпро : РВВ ДНУ, 2011.
6. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007.
7. Biermann H. Texte, Themen und Strukturen. Grundband Deutsch für die Oberstufe. Berlin, 2000.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

На фаховому випробуванні за кожну правильну відповідь (виконане завдання) вступнику нараховується певна кількість балів, яка зростає пропорційно до кількості та правильності виконаних завдань.

Конкурсний бал вступника *для здобуття ступеня магістра* оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступник розв'язує 20 тестових завдань.

Рівень підготовки вступника

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 1 рівень (високий): 200-180 балів; 2 рівень (середній): 179-160 балів; 3 рівень (достатній): 159-140 балів; 4 рівень (низький): 139-100 балів.

1 рівень (високий): 200–180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

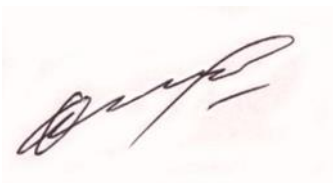
4 рівень (низький): 139–100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Лариса МАКАРУК

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ

